

Tetor 2019

MATRICA KRAHASUESE E INCENTIVAVE PËR INVESTIME NË VENDET E BALLKANIT PERËNDIMOR

Që në Prill të vitit 2017, Sekretariati i Këshillit të Investimeve në bashkëpunim me AIDA përgatiti një Matricë krahasuese të incentivave dhe elementëve më të rëndësishëm të barrës fiskale të zbatueshme në Shqipëri dhe në vendet e tjera të Ballkanit Perëndimor në kuadër të Mbledhjes Nr.5 “[Incentivat për Nxitjen e Investimeve: Shqipëria Përballë Vendeve të Ballkanit Perëndimor](#)”. Kjo Matricë është risjellë e përditësuar si më poshtë në kuadër të Mbledhjes Nr. 18 “[Mbi Potencialet e Investimeve dhe Sektorët Prioritarë](#)”.

- Ajo që është e përbashkët për shumicën e vendeve, pjesë e Matricës së përditësuar në Shtojcën 2, është se ato kanë miratuar një taksë progresive mbi të ardhurat dhe norma të ndryshme të TVSH-së në varësi të sektorëve.
- Për më tepër, Shqipëria aplikon një normë të reduktuar të tatimit mbi dividendin nga 15% në 8%, zbaton kufirin më të ulët të qarkullimit minimal për qëllime të TVSH-së prej 2 mln lekësh dhe ka zbatuar një paketë masash fiskale për turizmin dhe agroturizmin në përpjekje për të nxitur ndërtimin e strukturave akomoduese.
- Vende si Maqedonia e Veriut dhe Serbia janë më agresive drejt targetimit të investitorëve në sektorë të tjerë nëpërmjet zonave të lira ekonomike kombëtare dhe rajonale dhe politikave të shpërblimit të drejtpërdrejtë për çdo vend të ri pune të hapur në vend.
- Theksojmë, se ndërsa taksimi njihet si faktor i rëndësishëm në vendimet e kompanive për të investuar, nuk është përcaktori kryesor¹. Investimet e Huaja Direkte tërhiqen nga ato vende që ofrojnë hyrje në tregje dhe mundësi fitimi; kornizë ligjore dhe rregullatore të parashikueshme dhe jo-diskriminuese, stabilitet makroekonomik; forcë punëtore të përgjegjshme dhe të aftë, dhe infrastrukturë të zhvilluar mirë. Janë të gjithë këta faktorë që në tërësinë e tyre ndikojnë në përfitimin afatgjatë të një projekti.

---

¹ *Tax Effects on Foreign Direct Investment, OECD 2018*

Të përbashkëta:

1. Marreveshje të Tregtise se Lirë si CEFTA dhe EFTA
2. Marreveshje të Shmangies së Taksimit të Dyfishtë me shume shtete
3. Kuader Ligjor për Investimet dhe Mbrojtjen e Investimeve të Huaja

INCENTIVA	SHQIPËRIA	MAQEDONIA E VERIUT	SERBIA	MALI I ZI	KOSOVA	BOSNIA DHE HERCEGOVINA
BARRA FISKALE						
<i>Norma e Fitimit të Korporatave</i>	15%	10%	15%	9%	10 %	10%
<i>Norma e tatimit në burim për interesat</i>	15%	15%	15%	9% për kompanitë jo rezidente dhe 5 % për individët jo rezident përveç rasteve kur parashikohet ndryshe nga Marrëveshjet për shmangien e tatimit të dyfishtë.	10 %	10 %
<i>Tatimi mbi të ardhurat personale</i>	0%, 13%, 23% ²	8%/10%/18%	• Të ardhurat nga punësimi dhe të ardhurat nga biznesi 10%; • Të ardhurat nga të drejtat e autorit dhe të ardhurat nga qiratë 20%; • Të ardhurat nga kapitali	9% Për të ardhurat nga punësimi mbi 766 Euro neto/muaj, norma tatimore është 11%. Për pagat e punonjësve të start up (përveç sektorit të agrikulturës, peshkimit, transport,	10%	10%

² Që prej 01.01.2017, niveli i të ardhurave të tatueshme për aplikimin e nivelit më të lartë të tatimit mbi të ardhurat individuale është ALL 130,001.

			15% duke përjashtuar nga tatimi shitjet e aseteve që kanë qenë në pronësi të shitesit për mbi 10 vjet.	ndërtimit të anijeve) janë të përjashtuara nga tatimi për 8 vjet deri në shumën totale 200,000 Euro.		
Kontributi social i punëdhënësit	16.7%	25.8%	17.9%	10% Baza maksimale për kontributet është 50,000 Euro në një vit kalendarik.	5% + 10% vullnetare	10.5%
Kontributi social i punëmarrësit	11.2%	27%	19.9% ³	24% ⁴	5% + 10% vullnetare	31%
TVSH	20% 6% per Turizëm	18% normë standarte 5% normë e reduktuar (ushqime, kompjutera, software, sistemet termike diellore, shitja e parë e ndërtesave të banimit)	20% 10% për ushqime bazike dhe shërbime publike.	21% Tatim-paguesit me xhiro mbi 18000 EUR është subjekt TVSH. 7% për ushqime bazë, barna, libra, shërbime publike dhe transport. 0% TVSH për transport ndërkombëtar	18% normë standarte 8% taksë e reduktuar 0 per eksportet	17%
Humbjet Tatimore	Mbarten 3 vjet rresht	Humbjet mund të mbarten për 3 vite rresht	Mbarten 5 vjet rresht	Humbjet tatimore, përfshi humbjet kapitale, mund të	Mbarten deri në 7 vite rresht	Humbjet mund të mbarten për 5 vite rresht

³ Total SSC rate of 19.9% includes: 14% - Pension and disability insurance; 5.15% - Health insurance; 0.75% - Unemployment insurance

⁴ 15% - Pension and disability insurance; 8.5% - Health insurance; and 0.5% - Unemployment insurance

				mbarten për 5 vjet rresht.		
Rimbursimi i TVSH	I menjëhershëm ose nga 30 – 60 ditë.	Rimbursimi i TVSH-së, bëhet menjëherë brenda 30 diteve nga dorëzimi i deklaratës tatimore.		Investitori i huaj nuk duhet të paguajë çdo porosi në mallrat e eksportuara, por ka për detyrë të paguaje TVSH-në shkallë 0%, sipas Ligjit për TVSH-në. Kjo do të thotë se investitori i huaj që ka paguar TVSH për lëndët e para dhe në momentin kur ai eksporton produkte të përfunduar nuk do të paguajë TVSH, duke pasur të drejtën për kompensimin e TVSH për lëndët e para.	Çdo tre muaj për furnizime vendore nëse kreditimi është bartuar 3 muaj rresht dhe në fund të muajit të tretë vlera e kreditimit kalon 3,000 euro. Në eksporte çdo muaj nëse kreditimi është mbi 3,000 euro	
INCENTIVA KONKRETE						
I. Fiskale	Përfshijtur nga TVSH në import: 1. makineri dhe pajisje bujqësore, makineri përpunim aktiv dhe agro-biznes; 2. makineri të dedikuara për investime ≥ 360 000 EUR . 3. Importimi i makinerive dhe pajisjeve: a) në funksion të		Përfshijtur nga tatim fitimi për investitorët për një periudhë 10 vjetore, nëse: • <i>ata investojnë në asetet fikse me një shumë që tejkalon rreth 9 milion të €, dhe</i> • <i>të kenë të punësuar të paktën 100 punëtorë të deklaruar</i> Përfshijtur taksa doganore importin e lëndëve të para dhe gjysëm të gatshme të destinuar për	Përfshijtur nga tatim fitimi për 3 vitet e para i jepet kompanive të angazhuara në aktivitetet e prodhimit në një zonë të pazhvilluar. (Kjo incentivë nuk është e zbatueshme në sektorët e bujqësisë, të transportit, të ndërtimit të anijeve, të çelikut dhe të peshkimit.)	Përfshijtur nga TVSH në import për: - Mallrat që përpunohen për qëllime eksporti; - Pajisjet e IT-se; - Makineritë për prodhim; - Lëndët e para që futen në process prodhimi;	Reduktim me 30% të taksës së fitimit kur investojnë në pajisje prodhimi më shumë se 50% të fitimeve korrente. Reduktim me 50% të tatimit të fitimit kur investon nga fondet e veta 10 mln EUR në mënyrë të vazhdueshme në 5 vjet, jo më pak se 2 Mln EUR vitin I-rë. Konsiderohen shpenzime të zbritshme

	realizimit të kontratave të investimeve me vlerë të barabartë ose më të madhe se 50 milionë lekë; b) në funksion të realizimit të kontratave të investimeve në sektorin e përpunimit aktiv dhe të agrobiznesit, pavarësisht nga vlera e investimit; si dhe c) importimi i makinerive prodhuese nga subjektet e tatimit të thjeshtuar mbi fitimin. Përfshirje taksat doganore importin e lëndëve të para dhe gjysëm të gatshme të destinuara për eksport. (Pezullim të taksës doganore dhe TVSH në import për mallrat që importohen nën regjimin e përpunimit aktiv)		eksport dhe në importin e makinerive dhe pajisjeve për investitorët e huaj.		Përfshirje nga taksat doganore për lëndët e para dhe makineritë në prodhim. Kthimi i akcizes për lëndë djegëse të harxhuara në proces prodhimi Shpenzime të zbritshme për qëllime të Tatimit të Fitimit të Korporatave: Shpenzimet e përfaqësimit deri në 10% të fitimit para tatimit, plus 10% të tjera për sponzorizime. Shpenzim i zbritshëm prej 10% përtej shpenzimit të zhvlerësimit për makineritë e reja prodhuese në vitin e parë kur makineria është futur në përdorim.	për qëllime tatimore dyfishi i pagës bruto të punonjësve të rinj me kusht që kohëzgjatja e kontratës së punës të jetë min. 12 muaj me kohë të plotë dhe punonjësi i ri të mos ketë punuar më parë më të njëjtin tatim-pagues në 5 vitet e fundit.
I. Zonat Ekonomike	2 zona në proces por jo aktive (Spitalla dhe Kopluku)	15 Zona Ekonomike, 3 plotësisht funksional (Shkup 1, Shkup 2 dhe Shtip) 1 është duke kaluar nëpër procedura të PPP	14 zona të miratuara, 12 zona operative		N/A	

		(Tetovë) 11 të tjerë në faza të ndryshme të zhvillimit. Infrastruktura e ndërtuar nga Shteti.				
<i>Incentiva fiskale brenda Zonave Ekonomike</i>	1. 50% e tatimit të fitimit për 5 vitet e para. 2. Hyrja–dalja e mallrave sipas dispozitave të kodit doganor. 3. Shpenzime të zbritshme 20% e kapitale vjetore për tre vitet e para. 4. Furnizimi i mallrave shqiptare në zone, konsiderohet si furnizim eksporti me shkallë zero. 5. Zhvilluesi përjashtohet nga taksa e ndikimit në infrastrukturë 6. Ndërtimet përjashtohen nga taksa e pasurisë së paluajtshme për 5 vjet. 7. Zhvilluesi dhe përdoruesi përjashtohen nga taksa e kalimit të pronësive	Përjashtimi nga tatimi mbi fitimin për një periudhë deri në dhjetë vjet nga dita e fillimit të aktivitetit në TIDZ. Në mënyrë që të shfrytëzojnë plotësisht këtë përjashtim të taksave, investitori duhet ta ketë filluar aktivitetin e biznesit jo më shumë se dy vjet pas marrjes së vendimit zyrtar për fillimin e punës në TIDZ. 2-Përjashtimi nga tatimi mbi të ardhurat personale mbi pagat e punonjësve, pavarësisht numrit të punësuarve, për 10 vjetorin e parë të Aktivitetit në TIDZ; 3- Përjashtimi nga TVSH i furnizimeve të mallrave dhe shërbimeve, përveç shitjeve tek konsumatori përfundimtar që kryhen brenda zonës ekonomike. 4- Përjashtim nga tatimi mbi vlerën e shtuar të importit të mallrave që do	1. 0% TVSH për mallrat dhe shërbimet brenda zonave të lira dhe për ato që hyjnë në zonë. 2. Furnizimi me energji dhe gaz me 0% TVSH. 3. Hyrja dhe dalja e mallrave përjashtuar nga pagesa doganore 4. Përjashtim nga taksat lokale		N/A	Përjashtim nga TVSH në importin e mallrave. Përjashtim nga detyrimet doganore për importimin e paisjeve për prodhim.

		të dërgohen në një zonë ekonomike, me kushtin që mos të shiten për konsum final				
<i>Incentiva jo-fiskale brenda Zonave Ekonomike</i>	1. Shpenzimet për paga dhe kontribute shoqërore të punëdhënësit njihen 150% të vlerës gjatë vitit të parë fiskal. Shpenzimet shtesë për pagat në vitet në vijim njihen si shpenzime me 150% të vlerës. 2. Kosto trajnimi njihen shpenzime me dyfishin e vlerës për 10 vjet. 3. Shpenzime për kërkim zhvillim njihen me dyfishin e vlerës për 10 vjet.					
II. Incentiva jo-fiskale	Procedurë e asistuar nga AIDA sipas sektorëve dhe vlerës së investimit: 1. Energjitikë dhe miniera, transport, infrastrukturë, komunikime elektronike, mbetje urbane, për investime $\geq$ 30 mln EUR; 2. Turizëm min 80 vende te reja pune,		Reduktim i kontributit të punëdhënësit për punësime të reja për periudhën 1 Korrik 2014 – 31 Dhjetor 2017: - 1 – 9 punësime të reja, 65 % ulje - 10 – 99 punësime të reja, 70 % ulje - Mbi 10 punësime të reja, 75 % ulje. Vleresohet se kjo redukon shpenzime paga			

	TEDA $\geq$ 5 mln EUR; 3. Bujqësi dhe peshkim $\geq$ 3 mln EUR dhe min 50 vende të reja pune; 4. Zona me përparësi zhvillimi $\geq$ 1 mln EUR dhe min 150 vende pune.		për punëdhënësin në 20%.			
	Procedurë e vecantë miratimi nga Qeveria dhe shpronësim për: 1. investime $\geq$ 50 mln EUR per sektoret me siper; 2. per investime $\geq$ 10 mln EUR dhe 600 vende pune në zonat me përparësi zhvillimi. 3. Per cdo investim $\geq$ 100 mln EUR SPECIFIKE: Dhënie me qira/enfiteozë e pronës shtetërore kundrejt cmimit 1 Euro.		Grante shtetërore për investimet edhe nga investitorë të huaj, projekte greenfield dhe broën field në sektorin e manifakturës dhe për tregti ndërkombëtarë që variojnë nga 150 000 EUR deri në 600 000 EUR e kostos së Investimit ose mbulimi i kostove të punësimeve të reja në lidhje me investimin për një periudhë 2-vjecare. Ndarja e fondeve sipas kriterëve: 1. Nivelit të zhvillimit ekonomik të rajoneve; 2. Vendeve të punës te reja nga Min 20 – 50 sipas rajoneve. Për sektorët <i>labor intensive</i> grantet mund të rriten progresivisht (me 10%, 15%, 20%) për punësime të reja (mbi 200, 500 dhe 1000).			
III. Incentiva Sektoriale						
<i>Bujqësia</i>		66 vende në dispozicion në	a) Pagesa direkte nga 80			

	Tatim-Fitimi 5% Për Personat Juridike- Shoqëritë E Bashkëpunimit Bujqësor.	6 komuna - Çmimi i ofertave Fillimi prej € 1 / m² - Çmimi i ofertave Fillimi prej € 0.1 / m² për 99 vit qira - Madhësia mesatare lokacioni: 3000m² - 4000m² - Ndihma shtetërore në formën e bashkëfinancimit në dispozicion Tatimi mbi të ardhurat: Për personat që kryejnë aktivitet bujqësor si profesion primar, përjashtimet e taksave në vijim janë të lejuara: - Deri në 300.000 denarë (të ardhura), ata kane të lejuara 100% shpenzimeve të standardizuara dhe - Nga 300,001 deri në 1.300.000 dinarë (të ardhurave), ata janë të lejuar 80% të shpenzimeve të standardizuara. Për personat që kryejnë veprimtarinë bujqësore si profesion shtesë, shpenzimet e standardizuara janë përcaktuar në shumën prej 80% nga të ardhurat e realizuara.	000 EUR – 160 000 EUR. b) Incentiva te dedikuara per zhvillim rural. c) Incentiva specifike për asistence teknike dhe profesionale.			
Turizmi	6% TVSH Për	Reduktimi i TVSH për		Përjashtim i TVSH në		

	Strukturat Akomoduese (Fjetje + Mëngjes); • 6% Tvsh Për Çdo Furnizim Brenda Strukturave “Hotel/Resort 5*, Status Special” (Brand Name) • Përjashtim Nga Taksa E Ndërtesës Dhe Taksa E Ndikimit Infrast Hotel/Resort 5*, Status Special” (Brand Name) • Përjashtimi Nga Tatim Fitimi, Për Një Periudhë 10-Vjeçare Për Ato Struktura, “Hotel/Resort 4* Dhe 5*, Status Special” Të Cilat Përfitojnë Statusin Special Deri Në Dhjetor 2024. • 6% Tvsh për Subjektet E Çertifikuara në Agroturizëm (Fjetje + Restorant (Pa Pije) • Përjashtimi Nga Taksa E Ndikimit Në Infrastrukturë Për Operatorët Agroturistikë Që	turizmin nga 18% në 5%. •Tërheqja e investitorëve të huaj për ndërtimin e hoteleve & objektet turistike • Pa pagesë Zonat e zhvillimit të turizmit • Subvencionet për Operatori Turistike si më poshtë: Në varësi të vendeve nga vinin turistët, për çdo turist operatori turistik përfiton nga 10-25 Euro; Për transportin e turistëve me tren, operatori përfiton 15 euro për turist; Për transport të kombinuar (guida turistike) nga 10-15 Euro për turist.		import për produktet dhe shërbimet për ndërtimin e hoteleve me 5 yje. Reduktim i taksës së pasurisë me 30% për hotelet me 4 yje dhe 70% për hotelet me 5 yje. Mbështetje me grante për Veriun e Malit të Zi për investime në turizëm minimum 500,000 EUR dhe min 20 vende pune brenda 3 viteve (ndërtimi i hoteleve mbi 3 yje)		

	Do Të Bëjnë Investime Në Këtë Fushë. Nga 1 Janari 2018 Për Subjektet E Certifikuara Në Agroturizëm Tatim Fitimi Ulet Nga 15% në 5%.					
IT	5% Tatim Fitim Prodhim/Zhvillim Software					

Kjo Përmbledhje është përgatitur nga Sekretariati i Këshillit të Investimeve në bashkëpunim me AIDA. Kjo përmbledhje përmban informacion të marrë nga ligje, akte nën-ligjore, dokumenta, website të tjera pjesë e domain-it publik. Informacioni i përfshirë në këtë Përmbledhje nuk është shterues dhe nuk zëvendëson asistencën apo këshillimin profesional që mund t'ju duhet ju apo kompanisë tuaj për të marrë vendime, si edhe nuk duhet të përdoret si bazë për ndonjë vendim ose veprim që mund të ndikojnë financat apo biznesin tuaj. Përpara marrjes së ndonjë vendimi që lidhet me sa më sipër, ju lutem konsultoni legjislacionin përkatës të zbatueshëm në vendet përkatëse. Sekretariati i Këshillit të Investimeve nuk është përgjegjës mbi saktësinë e këtij informacioni dhe as mbi ndonjë vendim të marrë nga ju mbi bazën e informacionit të dhënë në këtë Përmbledhje. Këshilli i Investimeve, një platformë e mbështetur nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) dhe Qeveria Shqiptare për të nxitur dialogun publik – privat në klimën e investimeve në vend. Këshilli i Investimeve mbështetet nga Sekretariati teknik i financuar nga BERZH dhe trajton shqetësimet kryesore të biznesit duke dhënë rekomandime direkte dhe praktike për qeverinë për ndërhyrje ligjore dhe institucionale për përmirësimin e klimës së të bërit biznes.